

Okruhy ke SZZ z TEOLOGICKÉ A SOCIÁLNÍ ETIKY

Obor: Učitelství náboženství a etiky – Navazující magisterské studium

I. Fundamentální teologická etika

1. Pojem ctnosti
Ctnost jako habitus, definice ctnosti, subjekt ctnosti, rozdělení ctností.
2. Kardinální ctnosti: Moudrost/prozíravost, spravedlnost, statečnost, uměřenost.
Antické základy koncepce kardinálních ctností, patrističtí autoři, středověká pojetí, Tomášova koncepce kardinálních ctností.
3. Teologické ctnosti: víra, naděje, láska
Vztah morálních a teologických ctností. Teologické ctnosti a Dary Ducha Svatého. Řád ctností.
4. Etika ctností
Problém moderní etiky a návrat k Aristotelovi, Alisdair MacIntyre, význam přirozeného zákona v etice ctností.

II. Speciální teologická etika a sociální etika

5. Antropologické předpoklady manželství
Člověk jako muž a žena – polarita mužství a ženství (filosofický, teologický, psychologický, medicínský pohled...). Ideologie gendru, feminismus. Pojetí ženy v křesťanství (Bibli), islámu, východních náboženstvích a jeho důsledky pro manželský vztah.
6. Sexualita a integrita
Sexualita jako integrální součást člověka - křesťanské směrnice: Pojetí lásky jako „éros“ a „agapé“ (encyklika *Deus caritas est*). Homosexualita, transsexualita. Otázky sexuální výchovy a výchovy ke vztahům (rodina/škola).
7. Pojetí manželství – význam předávání života
Význam plodnosti v manželství a jeho proměny: 1. V biblickém a církevním diskursu - plodnost v biblickém pojetí (SZ a NZ), v předkoncilním pojetí manželství (plodnost nejvyšší dobro), v pojetí koncilu (manželství - společenství lásky a života; odpovědné rodičovství /GS čl. 50-52, 87/) a v pokoncilním období (apoštolská exhortace *Amoris laetitia* 5. kap.) 2. V obecném povědomí - dopad technického zdokonalování regulace porodnosti na sexualitu, manželství a rodičovství (prenatální, preimplantační diagnostika, asistovaná reprodukce, sterilizace) - etická orientace, postoje učitelského úřadu církve.
8. Proměny manželství – manželství a rodina v současnosti
Ztráta výlučnosti a institucionality manželství – individualizované životní styly (volná soužití, singles, jednočlenné domácnosti...) – příčiny, souvislosti, etické hodnocení. Manželský a rodinný život versus požadavky hospodářství – šance, rizika. Předpoklady kvality manželského vztahu – význam citů, emocí a tužeb v manželském vztahu (apoštolská exhortace *Amoris laetitia* 4. kap.).
9. Vztahy v rodině – otázka výchovy
Proměny ve vztazích (rodiče x děti); Mezigenerační konflikty (rodiče x prarodiče) – význam 4. přikázání Desatera. Význam třígeneračních rodin. Postoje ke stáří, starým lidem – šance, rizika. Důležité otázky výchovy.

10. Demokratická společnost

Podstatné charakteristiky demokratické společnosti: principy parlamentní, zastupitelské demokracie (moc výkonná, zákonodárná, soudní). Politické strany, média, utváření veřejného mínění, volby, míra vlivu a odpovědnosti – formace osobnosti a budování struktur, instituce.

11. Pluralitní, občanská společnost

Charakteristika a význam pluralitní, občanské společnosti: diskuse - protichůdná stanoviska. Význam a problémy zájmových skupin, spolků a hnutí, šance a odpovědnost církve a křesťanů – model „kvasu“ a „soli“, model „kontrastu“ v pluralitní, otevřené, občanské společnosti. Občanská společnost - totalita (soc. encyklika Quadragesimo anno).

12. Hospodářství a etika

Podstata hospodářství, hlavní modely hospodářství: tržní hospodářství, centrálně plánované hospodářství, „eko-sociální tržní řád“. Etické úkoly utváření hospodářství - osobní rovina a strukturální rovina - na úrovni států, EU, globálně. Ekonomicko-etické výzvy globalizace.

13. Spravedlnost

Druhy spravedlnosti. Cesty realizace a překážky spravedlnosti. Sociální spravedlnost, spravedlnost v šancích a možnostech, obecné dobro, sociální stát, globální spravedlnost.

14. Principy sociálního učení církve

Podstata sociálního učení církve, hlavní principy – personální princip, princip subsidiarity, solidarity a obecného blaha. Charakter a aplikace.